

Mücbir Sebepden Yararlanamadınız mı ?
Bir İmkan ve İhtimal Daha Var (*)

Vergi Bülteni(*)

Bu bülten **MuhasebeTR** 'de yayınlanmıştır.
100.000'i aşkın üye sayısıyla 1 NUMARA

Bülent AK,
Yeminli Mali Müşavir
bak@konseydenetim.com.tr

KONSEY
VERGİ - DENETİM - DANIŞMANLIK

Önsöz

Hazine ve Maliye Bakanlığı 24 Mart 2020 tarihinde, genel tebliğle Korona Virüs salgını nedeniyle mücbir sebep hükümlerinden yararlanacak mükellefleri açıkladı. Mücbir sebep kapsamına giren mükellefler rahat bir nefes aldı. Piyasaların nakte son derece sıkışık olduğu şu günlerde; Mart, Nisan ve Mayıs dönemlerine ilişkin Muhtasar ve KDV beyanlarına göre ödenecek vergileri altışar ötelemek çok şey ifade ediyor.

Çok geçmedi, 2 Nisan 2020 tarihinde bu mükelleflerimize bir müjde de Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından geldi. Mücbir sebepten yararlanan mükelleflerin; 2020 yılı Mart, Nisan ve Mayıs aylarına ilişkin Sigorta Primi Ödemeleri altışar ay erteleniyor.

Şu günlerde iş âlemi çok sıcak günler geçiriyor. Çoğunlukla sorulan soru şu, salgın sadece kapsama alınan sektörleri mi etkiledi? Ekonomi dünyasının bir bütün olduğu, salgının yaratmış olduğu krizden diğer sektörlerin de olumsuz yönde etkilendiği yönünde yakınmalar duyuluyor. Mart ayına ilişkin KDV, Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesinin verileceği günler yaklaşırken, mücbir sebep kapsamında yer almayan sektörler ve kesimler, kapsama alınmak için ciddi bir uğraş veriyorlar. Bir kısmı NACE kodu değişikliği peşinde, diğer bir kısmı ise mücbir sebep kapsamına alınmak için kulis yapıyor.

Mücbir Sebepten Başka Bir şekilde Yararlanma Olanağı Var mı?

Günümüze değin hiç gündeme gelmedi ama aslında mücbir sebepten yararlanmak için bir ihtimal daha var. Mücbir sebep olayını Bakanlık toplu olarak sektör, vergi türü yahut uygulanacak bölge, il, ilçe bazında ilan edebilmektedir. Ancak, bazı durumlarda bakanlık herhangi bir düzenleme yapmasa bile, mükellefler ödevlerini yerine getirmesine engel olacak kendilerine özgü zorluklar yaşıyorlarsa, kişiye özel olarak da mücbir sebep hükümlerinden yararlanmaları imkân dâhilindedir.

Daha açık bir şekilde ifade etmek gerekirse, mücbir sebep kapsamında ilan edilen sektörler arasında yer almamakla birlikte, mükellefin kendi özelinde korana virüs salgını nedeniyle vergisel ödevlerini yerine getiremediğini ispat veya tevsik etmesi ve bu durumun vergi idaresi tarafından kabul edilmesi durumunda, mücbir sebep kapsamına dâhil olabilirsiniz. Konuyu aşağıda örnekleriyle birlikte açıklamaya çalışalım.

Korona Virüsten Kaybettiğimiz Mali Müşavir Arkadaşlarımızı Saygıyla Anıyoruz

Basından ve yapılan duyurulardan gördüğümüz kadarıyla, ne yazık ki korona virüs nedeniyle hayatını kaybeden mali müşavir arkadaşlarımız olduğunu görüyoruz. Kendilerine Allahtan rahmet, acılı ailelerine başsağlığı diliyoruz. Canını ortaya koyarak, kendilerini adadıkları işini yapan bu meslektaşlarımızın ailelerine, mensup oldukları mesleki örgütlerimiz ve camiamız umarım sahip çıkar ve gecikmeden bu yönde adımlar atılır.

Bu örneği vermeyi hiç istemezdik, bu nedenle çok üzgünüz. Örneğin, 65 yaşın altında ve kronik rahatsızlığı olmayan birisi olarak mali müşavirlik yapıyorsunuz, gösterdiğiniz bütün dikkat ve özene rağmen, müşterilerinizin belgelerini almaya giderken kurduğunuz fiziki temaslar sonucunda birisinden korona virüsü kaptınız. Bu nedenle, hastalık belirtileri ortaya çıkınca, bir sağlık kuruluşunda test yaptırınız ve yaptırdığınız test maalesef pozitif çıktı ve hastanede veya kendi evinizde karantinaya alınmanız gerekti ve tedavi sürecine girdiniz.

İşte bu durumda, her ne kadar bakanlık tarafından belirlenmiş çerçeve içine girmiyor olsanız dahi, sizin tüm vergisel yükümlülükleriniz açısından mücbir sebep halinin doğmuş sayılması gerekecektir. Bu durumu ispat veya tevsik eden ilgili sağlık kurumundan alacağınız belgelerle, Hazine ve Maliye Bakanlığına mücbir sebep hükümlerinden faydalanmak üzere başvuruda bulunabilirsiniz.

Bakanlık yaptığı inceleme ve değerlendirmeler sonucunda, yaşadığımız hastalığın vergisel ödevlerinizi yerine getirmenize engel olduğu yönünde bir değerlendirmede bulunursa, talebiniz kabul edilerek mücbir sebep kapsamına dâhil olabilirsiniz.

Tabii olarak böyle bir durumda, olay sadece mali müşavir arkadaşımızın kendi kişisel vergisel yükümlülükleriyle sınırlı kalmayacaktır. Mali müşavir arkadaşımızın defterini tutarak beyannamesini gönderdiği diğer tüm mükelleflerin de mücbir sebep kapsamında değerlendirilmesi gerekecektir.

Sanırım ayrıca söylememize gerek yoktur. Hali hazırda korona virüs salgınında canını kaybetmiş mali müşavir arkadaşlarımız ve onların müşterilerinin de bu kapsama alınması gerektiği hususu zaten çok açıktır.

Bağımlı Çalışan Mali Müşavir Arkadaşlarımızın Durumunun Değerlendirilmesi

Mali müşavir arkadaşlarımızın önemli sayıda bir kısmı da çeşitli şirketlerde bağımlı olarak muhasebe müdürü pozisyonunda çalışmaktadır. Bağımlı olarak çalışan mali müşavir arkadaşlarımızın korona virüse yakalanmaları sonucunda, karantina ve tedavi altına alınmalarının da çalıştıkları şirketlerin vergisel yükümlülükleri açısından mücbir sebep kapsamında değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

İşyerinde Korona Virüs Vakasının Ortaya Çıkarsa Ne Olur?

Yukarıda verdiğimiz örneklerde olduğu üzere; işyerlerinde, fabrikada yahut ofis ve benzeri çalışma alanlarında korona virüs vakası çıkması olasıdır. Ancak, korona virüs vakası yaşanan her işletme mücbir sebepten yararlanacak mı? Şahsi kanaatimize göre, yanıtımız hayır olacaktır.

Ancak, işyerinde yaşanan korona virüs vakasının, işletmenin vergisel ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak durumda olması halinde, bakanlığa başvuruda bulunulması ve bu talebin uygun bulunması kaydıyla, işletmenin mücbir sebep hükümlerinden yararlanması imkân dâhilinde olacaktır.

Tek Ortaklı SMMM veya YMM Şirketlerinin Durumunun Değerlendirilmesi

İçişleri Bakanlığı tarafından yayınlanan genelgeye göre; 65 yaş ve üzeri ile bağışıklık sistemi düşük, kronik akciğer hastalığı, astım, KOAH, kalp/damar hastalığı, böbrek, hipertansiyon ve karaciğer hastalığı olanlar ile bağışıklık sistemini bozan ilaçları kullanan vatandaşların 21 Mart 2020 Saat 24.00'den sonra ikametlerinden dışarı çıkmaları, açık alanlarda, parklarda dolaşmaları ve toplu ulaşım araçları ile seyahat etmeleri sınırlandırılmış ve sokağa çıkmaları yasaklanmıştır.

518 Sıra Numaralı Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğiyle; 65 yaş ve üstünde olması veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren meslek mensupları ile beyanname/bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilen mükellefler itibarıyla mücbir sebep hali ilan edilmiştir.

Bildiğiniz üzere, Türk Ticaret Kanununda yer alan düzenlemeler uyarınca artık tek kişilik sermaye şirketlerinin kurulması imkan dahilindedir. Günümüzde bir çok meslek mensubu da kurumsallaşmak adına mesleki faaliyetlerini tek ortaklı şirket çatısı altında yürütmektedir. Üstelik bu şirketlerin, mesleki faaliyetler haricinde başka bir faaliyette uğraşma imkanı olmadığı gibi, mesleki ünvanı taşımayan birisinin şirkete ortak olması da mümkün değildir.

Tek ortaklı olarak mesleki faaliyette bulunan SMMM ve YMM şirketlerindeki ortağın 65 yaşın üzerinde olması veya sokağa çıkmasını engelleyecek bir kronik hastalığı bulunması durumunda ister istemez bir sıkıntı yaşanıyor. Yahut yukarıda belirttiğimiz gibi, 65 yaşın üzerinde olmamakla veya kronik hastalığı bulunmamakla birlikte, bu süreç içerisinde tek ortaklı şirketlerdeki meslek mensubunun korona virüse yakalanmaları, bu çerçevede tedavi ve karantina altına alınmaları da ihtimal dahilindedir.

Ortağın sokağa çıkması yasak, işlerini takip edemiyor, görüşmeye müşterisine veya çalışmaya ofisine gidemiyor ama şirketinin normal şartlarda faaliyette bulunduğu varsayılıyor ve vergisel yükümlülüklerini yerine getirmesi bekleniyor. Hazine ve Maliye Bakanlığımızın hiç değilse bu durumu dikkate alarak, yaşanan bu sıkıntıları giderecek yönde bir düzenleme yapması yerinde olacaktır.